

MARIA LLUÏSA SERRA BELABRE 1911-1967

Maria Lluïsa Serra Belabre neix a Maó a les vint-i-una hores del dia 21 de juny del 1911. Filla de Joan Serra i Sitges, del comerç, i Maria Belabre Gomila, ambdós maonesos i domiciliats a la plaça del Príncep. Els avis paterns són Joan Serra, des Castell, i Maria Sitges, de Maó; i els materns, Antonio Belabre, d'Alcobendas (Madrid) i Antonia Gomila, natural de Maó. Se li posen els noms de Maria Lluïsa, Antònia i Joana.¹

Ja de molt jove demostra un gran interès per l'estudi i, malgrat nombrosos problemes familiars, cursa el batxillerat a l'institut de Maó i la carrera de Filosofia i Lletres a la Universitat de Barcelona, on es llicencia l'any 1949. Mentre estudia a la universitat, realitza les primeres excavacions arqueològiques amb el Dr. Lluís Pericot, en qui troba, primer, un mestre i, després, un amic i col·laborador. Acabada la carrera, es presenta a les oposicions del Cos Facultatiu d'Arxivers, Bibliotecaris i Arqueòlegs, i guanya la plaça que la destina a la Casa de Cultura de Maó.

Des d'aquest càrrec, enfoca la seva feina en tres direccions primordials: la biblioteconomia, la investigació històrica i la labor arqueològica. Exerceix la primera amb gran encert, com a directora de la Casa de la Cultura, entitat que acull la Biblioteca Pública, l'Arxiu Històric i el Museu Provincial, i que, sota la seva direcció, es converteix en el focus cultural de Maó durant dues dècades. A més, contribueix al fet que tots els municipis de l'illa comptin amb una biblioteca pública.

La tasca d'investigadora, enfocada al camp de la història i l'arqueologia, es veu reflectida en nombroses publicacions (llibres, opuscles, articles a revistes i premsa periòdica, tant d'àmbit local, com nacional), que configuren una extensa bibliografia d'obligada consulta. La seva mort, en plena maduresa professional, interromp nombrosos projectes, entre els quals destaca una *Història de Menorca* —de la qual era directora, amb un ampli equip redactor al seu càrrec— i la seva tesi doctoral, que, sens dubte, hagués estat una obra cabdal per a la prehistòria menorquina.

Quant a l'arqueologia, són nombroses les excavacions realitzades als jaciments menorquins, que aporten llum sobre qüestions fonamentals: els cercles de Torelló i Sant Vicenç d'Alcaidús, les naus des Tudons, Rafal Rubí i Son Mercè de Baix, la basílica paleocristiana de l'illa del Rei... Totes l'ajuden a esbrinar temes tan interessants com el de les cases talaiòtiques i pretalaiòtiques. Les excavacions, assistències a congressos, intervencions, exposicions..., realitzades al llarg d'aquests anys, tenen com a brillant cloenda l'organització del X Congrés Nacional d'Arqueologia a Menorca, de gran transcendència per a l'arqueologia menorquina.

En reconeixement a la seva labor, és nomenada membre de la Reial Acadèmia de Belles Arts de San Fernando i Dama de l'Orde d'Alfons X el Savi.

Maria Lluïsa Serra mor a Maó el 19 de novembre de l'any 1967. Per acord de Ple del primer d'abril del 1971, és nomenada Filla Il·lustre de la ciutat.²

¹ Llibre 35 de naixements, foli 26v. Registre Civil de Maó

² Llibre d'actes de Ple, 1971, pàg.103. AMM

MARIA LLUÏSA SERRA BELABRE 1911-1967

Maria Lluïsa Serra Belabre nace en Mahón a las veintiuna horas del día 21 de junio de 1911. Hija de Juan Serra i Sitges, del comercio, y Maria Belabre Gomila, ambos mahoneses y domiciliados en la plaza del Príncipe. Los abuelos paternos son Joan Serra, de es Castell, y Maria Sitges, de Mahón; y los maternos, Antonio Belabre, de Alcobendas (Madrid) y Antonia Gomila, natural de Mahón. Se le ponen los nombres de Maria Lluïsa, Antònia y Joana.³

Siendo muy joven, ya demuestra un gran interés por el estudio y, a pesar de numerosos problemas familiares, cursa el bachillerato en el instituto de Mahón y la carrera de Filosofía y Letras en la Universidad de Barcelona, donde se licencia 1949. Mientras estudia en la universidad, realiza las primeras excavaciones arqueológicas con el Dr. Lluís Pericot, en quien encuentra, primero, un maestro y, después, un amigo y colaborador. Terminada la carrera, se presenta a las oposiciones del Cuerpo Facultativo de Archiveros, Bibliotecarios y Arqueólogos, y gana la plaza que la destina a la Casa de Cultura de Mahón.

Desde este cargo, enfoca su trabajo en tres direcciones primordiales: la biblioteconomía, la investigación histórica y la labor arqueológica. Ejerce la primera con gran acierto, como directora de la Casa de la Cultura, entidad que acoge la Biblioteca Pública, el Archivo Histórico y el Museo Provincial, y que, bajo su dirección, se convierte en el foco cultural de Mahón durante dos décadas. Además, contribuye a que todos los municipios de la isla cuenten con una biblioteca pública.

El trabajo de investigadora, enfocado al campo de la historia y la arqueología, se ve reflejado en numerosas publicaciones (libros, folletos, artículos en revistas y prensa periódica, tanto de ámbito local, como nacional), que configuran una extensa bibliografía de obligada consulta. Su muerte, en plena madurez profesional, interrumpe numerosos proyectos, entre los que destaca una *Historia de Menorca* -de la que era directora, con un amplio equipo redactor a su cargo- y su tesis doctoral, que, sin duda, hubiera sido una obra capital para la prehistoria menorquina.

En cuanto a la arqueología, son numerosas las excavaciones realizadas en los yacimientos menorquines, que aportan luz sobre cuestiones fundamentales: los círculos de Torelló y Sant Vicenç d'Alcaidús, las navetas des Tudons, Rafal Rubí y Son Mercè de Baix, la basílica paleocristiana de illa del Rei... Todas le ayudan a investigar temas tan interesantes como el de las casas talayóticas y pretalayóticas. Las excavaciones, asistencias a congresos, intervenciones, exposiciones..., realizadas a lo largo de estos años, tienen como brillante clausura la organización del X Congreso Nacional de Arqueología en Menorca, de gran trascendencia para la arqueología menorquina.

En reconocimiento a su labor, es nombrada miembro de la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando y Dama de la Orden de Alfonso X el Sabio.

Maria Lluïsa Serra muere en Mahón el 19 de noviembre de 1967. Por acuerdo de Pleno del primero de abril de 1971, es nombrada Hija Ilustre de la ciudad.⁴

³ Libro 35 de nacimientos, folio 26v. Registro Civil de Mahón

⁴ Libro de actas de Pleno, 1971, pág.103. AMM

MARIA LLUÏSA SERRA BELABRE 1911-1967

Maria Lluïsa Serra Belabre was born in Mahon, on the 21st June 1911 at nine o'clock in the evening. She was the daughter of Joan Serra i Sitges, tradesman, and Maria Belabre Gomila, both from Mahon and address at Plaça del Príncep. Her paternal grandparents were Joan Serra, from Es Castell, and Maria Sitges, from Mahon; and her maternal grandparents were Antonio Belabre, from Alcobendas (Madrid) and Antonia Gomila, from Mahon. She was given the names of Maria Lluïsa Antònia and Joana.⁵

From an early age, she showed great interest in high school studies and despite many family problems, she completed her studies in Mahon and then continued a Philosophy and Arts degree in the university of Barcelona, where she was awarded the degree in 1949. While she was studying at university, she carried out her first archaeological excavations along with Dr. Lluís Pericot, who afterwards was, apart from a master, a real friend and collaborator. When she finished her university studies, she sat the exams to obtain a post as Member of the Archivist, Librarian and Archaeologist Association. She finally achieved this and was sent to the House of Culture of Mahon.

From this position she focused her work in three main directions: librarianship, historical research and archaeological projects. She successfully carried out her task as director of the House of Culture of Mahon. This body included the Public Library, the History Archive and the Province Museum, entities that became the cultural focus of Mahon for twenty years under her rule. Furthermore, she ensured that every municipal area of the Island had its own public library.

Her research projects, mainly directed towards history and archaeology, yielded many publications (books, brief treatises, articles in magazines and periodical newspapers, both local and national), and created a large bibliography of necessary consultation. Her death, while in her professional maturity, interrupted many projects, among which the book *Història de Menorca* -of which she was the director in charge of a large editing team- and her doctoral thesis are highlighted. The latter would certainly have been a major work regarding Minorcan prehistory.

With regard to archaeology, she carried out many excavations around Minorcan sites that helped to know more about fundamental issues: the circles of Torelló and Sant Vicenç d'Alcaidús, the naves of Es Tudons, Rafal Rubí and Son Mercè de Baix, the paleo-Christian basilica on the Bloody Island or Isla del Rei... All of them contributed to know more about interesting issues such as the talayotic and pre-talayotic houses. The excavations, attendance to conferences, participations, exhibitions... carried out and organised throughout all these years yielded a brilliant closing event: the organisation of the 10th National Conference on Archaeology in Minorca, of deep significance for Minorcan archaeology.

She was appointed member of the Royal Academy of Fine Arts of San Fernando and Lady of the King Alfonso X "the Wise" Order.

Maria Lluïsa Serra died in Mahon on the 19th November 1967. Upon agreement of the Plenary Session on the first day April 1971, she was appointed Distinguished Minorcan Citizen of the town.⁶

⁵ Birth Registry number 35, page 26v. Register Office of Mahon

⁶ Book of Plenary session minutes. 1971. AMM